

Portald'Història

LA TRANSICIÓ DEMOCRÀTICA (1975 - 1982)

**8. Catalunya autònoma:
desenvolupament de l'autogovern
i l'època del "pujolisme"**

JORDI PUJOL

Candidat al Congrés per Barcelona

Jordi Pujol, President

Les eleccions celebrades el 20 de març de 1980 a Catalunya va donar per guanyadora, contra tot pronòstic, la coalició formada per **Convergència Democràtica de Catalunya** i **Unió Democràtica de Catalunya (CiU)**, però sense una majoria parlamentària suficient.

Jordi Pujol fou investit President el 24 d'abril de 1980, amb els vots de la seva pròpia coalició (**CiU**), i els dels diputats de **Centristes de Catalunya** i d'**ERC**.

Va governar en aquesta primera legislatura (1980 – 1984) amb el suport parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya.

CiU (43 escons) + ERC (14 escons)

Jordi Pujol amb el President del Govern Adolfo Suárez

Imatge de CiU als anys 80-90

El primer Govern de Jordi Pujol

Jordi Pujol va formar el seu primer **Govern** amb polítics (tots homes) del seu propi partit (**Convergència Democràtica**), d'**Unió Democràtica** i alguns **independents**, entre els quals destacaven Joaquim Molins, Joan Rigol i Lluís Prenafeta.

Aquest Govern **no comptava amb majoria parlamentària** i va haver de governar en minoria, buscant per a cada iniciativa legislativa acords amb altres grups, sobretot amb **ERC**.

Els grans objectius del Govern de Catalunya

En aquesta primera legislatura, el Govern de Pujol va tenir aquests eixos principals:

Crear i posar en marxa una **ADMINISTRACIÓ CATALANA**

Organitzar tota l'**estructura política i administrativa de la Generalitat** i de les Conselleries per poder desenvolupar les seves competències i serveis.

Desenvolupar la **NORMALITZACIÓ LÍNGÜÍSTICA**

Aprovació de la **Llei de Normalització Lingüística** (1983).
El català com a llengua vehicular a l'escola.

Ampliar el traspàs de **COMPETÈNCIES DE L'ESTAT**, sobretot en **EDUCACIÓ**

Comissió Mixta de Transferències Generalitat – Estat.
Política de reivindicació de major traspàs de competències a canvi de suport parlamentari a Madrid.

Modernitzar i enfortir el **TEIXIT INDUSTRIAL** i les **INFRAESTRUCTURES** de Catalunya

Polítiques públiques de **suport a les petites i mitjanes empreses** catalanes. Foment del **turisme** i de la **inversió**, construcció d'**infraestructures bàsiques** (sobretot en la xarxa de transports).

La LOHPA i l'Estat de les autonomies

El 30 de juny de 1982 el Congrés dels Diputats aprovava la **Llei Orgànica d'Harmonització del Procés Autonòmic** (en castellà, LOAPA).

L'aprovació de la Llei va ser possible per un pacte entre l'UCD i el PSOE.

La LOHPA suposava un procés de traspàs de competències uniforme i "reduit" igual per a totes les noves comunitats autònomes, sense tenir en compte les peculiaritats de les nacionalitats històriques com Catalunya o el País Basc.

A Catalunya la LOHPA fou fortament rebutjada, considerada una rebaixa important a les competències que s'esperaven. Es va considerar un "*cafè para todos*" (expressió atribuïda al ministre Clavero), per igualar l'autonomia catalana i fer contents els "barons territorials" dels grans partits estatals.

El 13 de març de 1983 es va convocar una **gran manifestació a Barcelona**, amb més de 300.000 persones, contra la LOHPA. El mes d'agost el Tribunal Constitucional va anular alguns articles de la Llei.

La LOHPA i l'Estat de les autonomies

Mapa que representa la formació del conjunt de les **comunitats autònomes i ciutats autònomes de l'Estat**, amb l'any de formació i la via constitucional en cada cas.

A sota de la data de formació de l'autonomia (en negreta), hi ha en alguns casos de **reforma** del seu Estatut d'Autonomia.

La normalització lingüística

Campanya de sensibilització per la llengua "Sóc la Norma", de la Direcció General de Política Lingüística, per part de l'il·lustrador Joan Mundet, a l'any 1982.

El Parlament de Catalunya va aprovar el 6 d'abril de 1983 la **Llei de Normalització Lingüística**, amb un suport gairebé unànim de tots els grups polítics.

La nova Llei pretenia **normalitzar, afavorir i estendre l'ús social, públic i oficial de la llengua catalana** després de dècades de prohibició i repressió per part de la dictadura franquista.

● Aprovació de la **Llei de Normalització Lingüística** (1983).
El català com a llengua vehicular a l'escola.

● Promoure l'ús del català també en el **comerç**, en l'àmbit **laboral** de les empreses i en el món de la **cultura** (premsa, teatre, ràdio, televisió, cinema, món editorial ...)

● Promoure l'ús vehicular del català al **sistema educatiu**, a l'**administració pública** i als **mitjans de comunicació**.

El Cas "Banca Catalana"

L'any 1981 va esclatar el "**cas Banca Catalana**", una entitat financera catalana que va entrar en crisi per presumptes irregularitats. La fiscalia va acusar, entre d'altres, al mateix Jordi Pujol per **apropiació indeguda i falsedat documental**.

El cas va tenir un **gran ressò mediàtic** per la figura del president Pujol. La querrella es va allargar fins el 1986, quan Pujol fou finament exculpat, i el 1990 es va produir el sobreseïment del cas.

Aquest va ser un dels primers casos de **corrupció política vinculada al món de la banca i de les finances** que va esquitxar a Jordi Pujol i el seu entorn, que va continuar al llarg de tots els seus mandats.

Edifici de la seu central de Banca Catalana a Barcelona, a l'Avinguda Diagonal.

Catalunya i el 23F

El Capità General de Catalunya (IV Regió Militar), el tinent general Aramburu, no es va sumar a l'intent de cop d'Estat del 23F, i **no van sortir tropes als carrers** ni a Barcelona ni a cap altra població de Catalunya. Tampoc es van produir aldarulls ni desordres, a l'espera del desenllaç del que estava passant a Madrid.

El President Pujol va gravar aquella nit una declaració rebutjant el cop d'Estat als estudis de **TVE a Miramar**, però no es van emetre fins l'endemà.

Es va difondre el rumor que Pujol havia parlat amb el Rei i que aquest li havia transmès un missatge de calma "Tranquil, Jordi, tranquil", però això no es va arribar a produir mai.

TV3

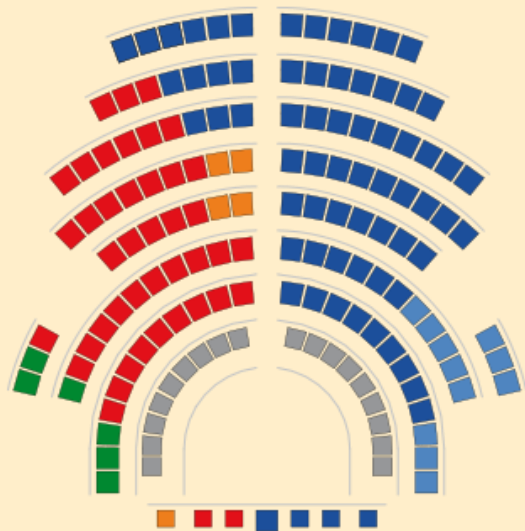

L'any 1983 es creava la **Corporació Catalana de Ràdio i Televisió** i **Televisió de Catalunya** (TV3). L'emissió inaugural fou el dia 10 de setembre, encara que la programació estable es va iniciar el mes de gener de 1984.

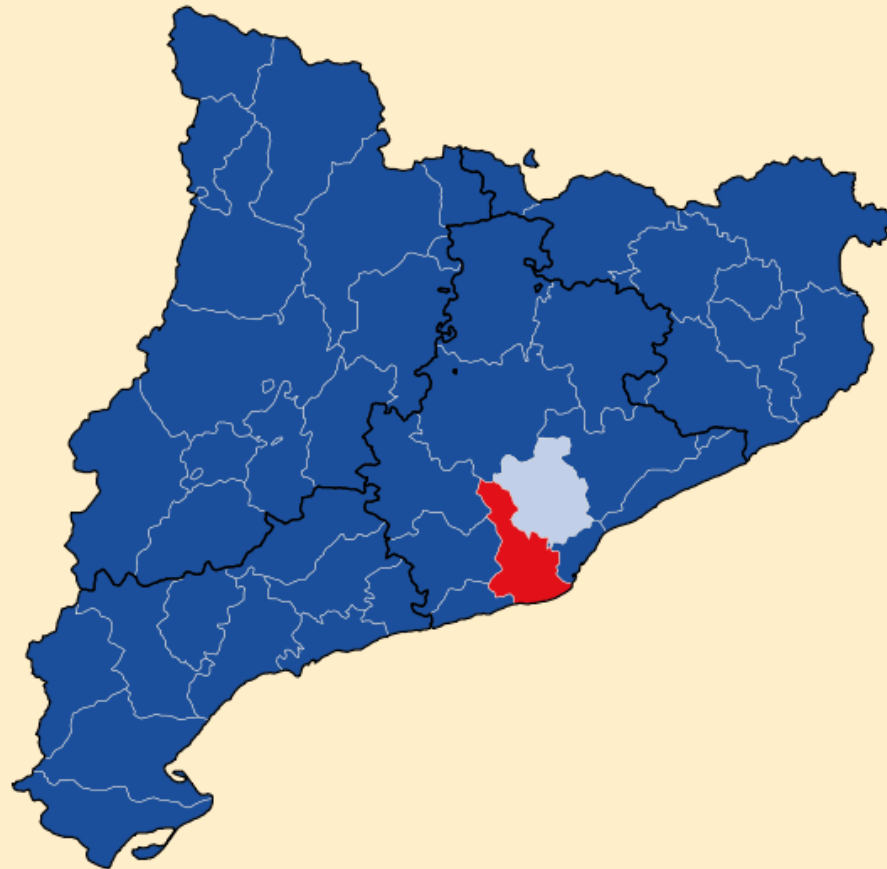
La creació de TV3 formava part del programa electoral de Jordi Pujol i va esdevenir una **eina fonamental en la normalització lingüística** i també com a **instrument de comunicació i institucional** de la Generalitat de Catalunya.

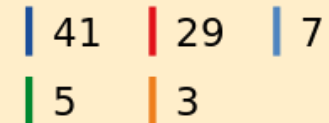
Les eleccions de 1984

ESCONS AL PARLAMENT

BARCELONA

GIRONA

LLEIDA

TARRAGONA

En aquestes eleccions, **CiU** va passar de 43 a 72 escons, i obtenia així la **majoria absoluta** al Parlament. El **PSC** passava de 33 a 41, i el **PSUC** queia dels 25 al 6 escons. **AP** apareixia amb força amb 11 escons.